

Rapport

Verslag betreffende een klacht over Bureau Jeugdzorg Gelderland te Apeldoorn.

Datum: 26 maart 2012

Rapportnummer: 2012/045

Klacht

Op 3 oktober 2011 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer X met een klacht over een gedraging van Bureau Jeugdzorg Gelderland, regio Oost-Veluwe en Midden-IJssel, te Apeldoorn (BJZ).

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van Stichting Bureau Jeugdzorg Gelderland, werd een onderzoek ingesteld.

Verzoeker klaagt over de wijze waarop Bureau Jeugdzorg Gelderland, regio OostVeluwe en Midden-IJssel, kantoor Apeldoorn, met hem en zijn familie is omgegaan op het moment dat BJZ vernam dat zijn zus met haar dochtertje haar toevlucht bij verzoeker thuis had gezocht. Hij klaagt er met name over dat BJZ, zonder zich eerst een goed beeld van de situatie bij hem thuis te vormen, heeft besloten dat zijn nichtje daar weg moest. Verzoeker voelt zich gediscrimineerd door de wijze waarop BJZ toen heeft gehandeld.

Bevindingen en beoordeling

I Bevindingen

Algemeen

Het nichtje van verzoeker werd in 2003 geboren. Een paar jaar later ging zij bij haar tante, de zus van haar vader, wonen. Na enkele jaren woonde het meisje weer bij haar moeder, die inmiddels geen relatie meer had met de vader. In 2008 werd het meisje onder toezicht gesteld van Bureau Jeugdzorg Noord-Holland. Sinds augustus 2009 werd Bureau Jeugdzorg Gelderland met de uitvoering van de ondertoezichtstelling belast. Medio augustus 2011 voelde moeder zich niet meer veilig in haar eigen huis, volgens haar vanwege het gedrag van haar ex-partner. Ze had het gevoel dat BJZ niet in staat was om de veiligheid van haar kind te waarborgen en vluchtte daarom met haar dochter naar haar broer (verzoeker) en moeder, die 40 kilometer verderop woonden.

BJZ vond de situatie daar voor het meisje niet goed en verzocht de rechter om haar met spoed uit huis te plaatsen. In het verzoekschrift aan de rechter staat onder meer vermeld:

"Wij kennen de verblijfplaats van (...) niet; moeder onttrekt (...) aan de onderwijsplicht en handelt weliswaar als ouder met gezag tegen de wens in van vader, ook ouder met gezag. (...) verblijft in een heel andere cultuur, naar het schijnt. De broer van moeder, waar (...) verblijft, is imam. (...) zou Koranlessen volgen, BJZ maakt zich buitengewoon veel zorgen over de situatie waarin (...) verkeert en hoe het met haar gesteld is."

Dit verzoek werd door de rechter ingewilligd en op 19 augustus 2011 werd het meisje uit het huis van verzoeker weggehaald en bij haar tante geplaatst.

Klacht door de moeder/de zus van verzoeker

De zus van verzoeker meende dat BJZ haar familieleden heeft gediscrimineerd door in het verzoekschrift aan de rechter te vermelden dat haar dochter bij haar familie in een heel andere cultuur verblijft, dat verzoeker imam is en dat haar dochter koranlessen volgt.

Gesprek met verzoeker

De gezinsvoogd heeft op 7 september 2011 met onder meer verzoeker gesproken. De aanleiding hiervoor was dat er bij de uithuisplaatsing een spelcomputertje van zijn nichtje niet was meegenomen. Toen heeft er ook een gesprek tussen verzoeker en de gezinsvoogd plaatsgevonden over de wijze waarop BJZ had gehandeld.

Klacht verzoeker

Naar aanleiding van een aanvullende rapportage die BJZ op verzoek van de rechter had opgemaakt en gestuurd naar de rechtbank heeft verzoeker op 15 september 2011 een klacht ingediend bij de klachtencommissie, onder meer omdat hij bij naam genoemd werd in de aanvullende rapportage.

Oordelen klachtencommissie

Omdat verzoeker geen belanghebbende was bij het dossier van zijn zus heeft de klachtencommissie verzoekers klacht over verzoekers privacy-schending niet behandeld. De klachtencommissie heeft de klacht wel op 22 september 2011 doorgestuurd naar het bestuur van BJZ met het verzoek te beoordelen welke actie vanuit de zijde van het bestuur van BJZ of van de regiomanager kon worden ondernomen. Het bestuur stuurde de klacht vervolgens op 27 september 2011 door naar de regiomanager van BJZ.

De regiomanager heeft er toen voor gezorgd dat de rapportage werd aangepast en dat verzoeker niet meer met zijn naam in de rapportage werd vermeld, maar als "de broer van". De aangepaste rapportage heeft BJZ ook naar de rechtbank gestuurd.

De klacht van de zus van verzoeker over discriminatie van haar familieleden heeft de klachtencommissie op 24 september 2011 ongegrond verklaard. Hiertoe gaf de klachtencommissie aan dat ondanks het feit dat door gebrek aan communicatie met de familie de schijn gewekt kon zijn dat BJZ discrimineerde, het niet is komen vast te staan dat daadwerkelijk sprake was van discriminatie.

Verzoeker was het met dit oordeel niet eens en diende zelf op 3 oktober 2011 een klacht hierover in bij de Nationale ombudsman.

Visie verzoeker

1. Het kwetste verzoeker dat in het verzoekschrift naar de rechter in verband met de spoedmachtiging uithuisplaatsing stond vermeld: "dat ten tijde van het verblijf bij zijn familie, zijn nichtje, naar het schijnt, in een heel andere cultuur verblijft". Volgens verzoeker is dat niet het geval; hij verblijft in de Nederlandse cultuur, privé en zakelijk, en dat is niet een andere cultuur dan bijvoorbeeld die van de teamleider van BJZ.

2. Voorts vroeg verzoeker zich af waarom in het verzoekschrift vermeld stond dat hij Imam is. Hij zag daar het belang niet van in. Verzoeker meent dat anders geformuleerde discriminerende opmerkingen, discriminerend blijven. Verzoeker vindt het schrijnend voor de Nederlandse samenleving dat hij en zijn familie op basis van hun geloof door een overheidsinstantie beoordeeld en veroordeeld zijn, terwijl deze overheidsinstantie nooit contact met hem had gehad.

Visie BJZ

3. BJZ was van mening dat het meisje in deze situatie op korte termijn gebaat was bij een rustige, stabiele en veilige opvoedingssituatie in een voor haar vertrouwde omgeving. BJZ wist dat zij bij haar tante waar ze eerder had gewoond direct terecht kon, als een tijdelijke time-out. Vanuit de plaatsing bij tante had BJZ dan de mogelijkheid om te onderzoeken wat nodig was voor een terugplaatsing bij moeder dan wel bij vader.

BJZ was van mening dat de beste verblijfplaats voor het meisje bij die tante was. Om die reden heeft BJZ de situatie waar zij op dat moment was, bij verzoeker, niet nader onderzocht. De geloofsovertuiging van de familie van moeder was dan ook niet de reden om het meisje daar weg te halen, aldus BJZ.

4. Desgevraagd gaf BJZ aan dat voor BJZ de situatie bij verzoeker thuis onbekend was. Er waren geen contacten met verzoeker of zijn familie, met uitzondering van zijn zus, de moeder, geweest. Wel waren er bij BJZ signalen binnengekomen op basis waarvan BJZ zich over de situatie bij verzoeker zorgen maakte.

5. Voorts gaf BJZ desgevraagd aan dat het benoemen van cultuurgebonden zaken in het verzoekschrift, zoals een islamitische schoolgang en het volgen van koranlessen, bedoeld was om aan te geven dat het meisje in een totaal andere omgeving terecht zou komen dan zij gewend was. Dit was niet discriminerend bedoeld. Achteraf gezien had BJZ de zorgen over het verblijf bij verzoeker anders kunnen formuleren. BJZ betreurt het dat verzoeker zich door het handelen van BJZ gediscrimineerd heeft gevoeld. Helaas is BJZ er niet in geslaagd dat gevoel bij verzoeker weg te nemen, aldus BJZ.

II Beoordeling

6. Overheidsinstanties moeten bij de uitvoering van hun taken op een behoorlijke manier omgaan met burgers en hun belangen. Dit betekent dat de overheid de burger serieus

neemt en met respect behandelt. Zoveel mogelijk, zoekt de overheid persoonlijk contact. Zij voorkomt problemen met de burger of lost ze op door goede communicatie. Dit geldt ook voor instanties die overheidstaken verrichten zoals de Bureaus Jeugdzorg.

De essentie van behoorlijk overheidsoptreden komt onder meer tot uiting in de kernwaarde betrokken en oplossingsgericht. Dit houdt onder meer in dat BJZ ervoor zorg

draagt dat zijn medewerkers volgens hun professionele normen werken. Hun opstelling is in alle situaties gepast en deskundig. Kortom, behoorlijk overheidsoptreden vergt van de medewerker van BJZ een eerlijke en betrouwbare opstelling, waarbij de burger fatsoenlijk wordt behandeld.

7. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is vast komen te staan dat BJZ voorafgaand aan zijn beslissing om de rechter te vragen het meisje uit huis te plaatsen, geen contact heeft gezocht met de personen bij wie zij en haar moeder op dat moment verbleven. Dit contact is pas na de uithuisplaatsing tot stand gekomen. De aanleiding daarvoor was overigens niet om alsnog inzicht te krijgen in de daadwerkelijke situatie van verzoeker en de ontvangen signalen daarover te checken, maar om een vergeten spelcomputer op te halen. Dit betekent dat BJZ de omschrijving van de situatie waarin het meisje zich op dat moment bevond in het verzoekschrift aan de rechter heeft gebaseerd op ontvangen signalen. Een gedegen onderzoek naar de situatie waarin zij daadwerkelijk verkeerde heeft BJZ niet verricht. Volgens BJZ vormde deze situatie echter niet de reden om het meisje bij verzoeker weg te halen. Het was BJZ uitsluitend erom te doen dat zij zo snel mogelijk naar een haar vertrouwde omgeving zou worden gebracht. BJZ was daarom van mening dat het beter voor haar was om terug te gaan naar haar tante bij wie zij eerder had gewoond. De Nationale ombudsman is van oordeel dat als dit de daadwerkelijke reden was voor de uithuisplaatsing van het meisje, BJZ dit ook zo in haar verzoekschrift had moeten vermelden. Door dit niet voldoende te benadrukken in zijn verzoekschrift aan de rechter om een spoedmachtiging voor een uithuisplaatsing, heeft BJZ gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is daarmee niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Bureau Jeugdzorg Gelderland, is gegrond wegens schending van het vereiste van professionaliteit.

Slotbeschouwing

Het is betreurenswaardig dat BJZ met de termen als "andere cultuur" in samenhang met de mededeling dat verzoeker imam was en dat het meisje koranlessen volgde, niet zorgvuldig is omgegaan. Het bezigen van die woorden heeft bij verzoeker,

begrijpelijkerwijs, het idee gegeven dat BJZ zich tegenover hem en zijn familie anders opstelde dan tegenover een andere burger in Nederland. BJZ had dit beeld kunnen voorkómen door òf in zijn verzoekschrift aan de rechter deze omstandigheden in het geheel niet te noemen, òf daarbij aan te geven wat deze omstandigheden voor gevolgen hadden voor het meisje en waarom deze gevolgen voor haar een bedreiging voor haar veiligheid en/of ontwikkeling waren. Daarmee heeft verzoeker om zeer verklaarbare

redenen de indruk gekregen dat hij en zijn familie gestigmatiseerd én gediscrimineerd werden. Dit had BJZ te allen tijde moeten vermijden.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Raad van Bestuur van BJZ verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met haar betrokkenheid bij deze zaak werd ook mevrouw Y, teamleider, over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar haar oordeel reden was.

De desbetreffende teamleider maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tevens werd de Raad van Bestuur van BJZ een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen. De reactie van de Raad van Bestuur van BJZ gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

- verzoekschrift van de heer X van 3 oktober 2011;
- brief van de Raad van Bestuur van BJZ van 2 december 2011.

Achtergrond

Artikel 1 van de Grondwet luidt:

"Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan."